

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Εισαγωγή του Ευρώ, Στρογγυλοποίηση και Πληθωρισμός:

Μύθοι και Πραγματικότητες

Ζήνων Γ. Κοντολαίμης και Πάνος Πασιαρδής

Η ένταξη στην ευρωζώνη είναι ένα ακόμη μεγάλο βήμα που θα φέρει την Κύπρο, όχι απλά πιο κοντά, αλλά μέσα στον πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό, βέβαια, σημαίνει κατάργηση της νομισματικής αυτονομίας της Κύπρου, ένα μικρό τίμημα σε σύγκριση με τα πολλά οικονομικά και πολιτικά οφέλη που αναμένεται να έχει η χώρα μας, ιδιαίτερα αν αξιοποιήσει επαρκώς τις ευκαιρίες που θα έχει στο νέο οικονομικό πλαίσιο. Ωστόσο, οι συζητήσεις συχνά εστιάζονται όχι στα πλεονεκτήματα της ένταξης στην ευρωζώνη και στις προσπάθειες που πρέπει να γίνουν για να ανταποκριθεί η Κυπριακή οικονομία στις νέες προκλήσεις, αλλά στο ότι η εισαγωγή του ευρώ θα αυξήσει το κόστος ζωής λόγω «στρογγυλοποίησης» των τιμών προς τα πάνω. Η ανησυχία αυτή τροφοδοτείται από δημοσιεύματα για σημαντικές αυξήσεις των τιμών σε χώρες που εντάχθηκαν πρόσφατα στην Ευρωζώνη, συγκεκριμένα, στην Ελλάδα, την Πορτογαλία και την Ιταλία.

Η στρογγυλοποίηση των τιμών είναι, βέβαια, αναπόφευκτη. Η μετατροπή των τιμών από λίρες σε ευρώ είναι απίθανο να καταλήξει σε 'βολικές' τιμές για τα πλείστα προϊόντα, ιδίως αυτά που είναι μικρής αξίας αλλά αγοράζονται με μεγάλη συχνότητα και με μετρητά. Πόσο εύκολο, όμως, είναι για μια επιχείρηση που λειτουργεί σε ένα έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον να χρησιμοποιήσει τη στρογγυλοποίηση σαν άλλοθι για να αυξήσει τις τιμές της; Σε ποιο βαθμό οι αυξήσεις των τιμών που συμπίπτουν με την αλλαγή του νομίσματος θα συμβαίνουν και χωρίς αυτήν; Είναι δυνατόν η αλλαγή στο νόμισμα που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση των τιμών να μεγαλοποιεί τις εντυπώσεις για αυξήσεις στις τιμές; Ποια θα είναι η αναμενόμενη αύξηση στο κόστος ζωής από την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο και ποιες κοινωνικές ομάδες θα επηρεαστούν περισσότερο;

Το σχόλιο αυτό προσπαθεί να απαντήσει τα πιο πάνω ερωτήματα, να δώσει τις σωστές διαστάσεις στο πρόβλημα, σε ένα πλαίσιο στο οποίο εύκολα γίνεται αντιληπτό τι είναι μύθος και τι πραγματικότητα γύρω από τη συζήτηση για τη στρογγυλοποίηση.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εισαγωγή του ευρώ είναι ένας σημαντικός σταθμός στην ιστορία της Κύπρου και αναμένεται με ένα αίσθημα αισιοδοξίας για το μέλλον της οικονομίας και όχι μόνο. Παράλληλα, όμως, το κοινό ανησυχεί ότι η αλλαγή των τιμών από λίρες σε ευρώ θα συνδυαστεί με άνοδο του κόστους ζωής. Η εμπειρία των χωρών που εντάχθηκαν στην ευρωζώνη δείχνει ότι η επίδραση στις τιμές από την μετατροπή τους σε ευρώ ήταν αμελητέα. Μάλιστα, σε ορισμένες χώρες η εισαγωγή του ευρώ συγκράτησε προϋπάρχουσες πληθωριστικές τάσεις. Ωστόσο, οι πολίτες των χωρών αυτών είχαν αντίθετη άποψη. Στο σχόλιο εξηγούνται οι λόγοι που πιθανόν να κρύβονται πίσω από αυτήν την απόκλιση μεταξύ πραγματικότητας και εντυπώσεων. Στην περίπτωση της Κύπρου η εισαγωγή του ευρώ αναμένεται να έχει, επίσης, πολύ μικρή επίδραση στο γενικό επίπεδο των τιμών, αφού ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων και το ότι η αγοραστική δύναμη του καταναλωτή είναι δεδομένη δεν αφήνουν περιθώρια για σημαντικές αυξήσεις στις τιμές λόγω στρογγυλοποίησης. Κατά συνέπεια, η στρογγυλοποίηση δεν πρέπει να μονοπωλήσει τη συζήτηση για την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο ή να γίνει αφορμή για αχρείαστες παρεμβάσεις στο μηχανισμό των τιμών. Ο πολίτης πρέπει να είναι σωστά ενημερωμένος ώστε ασκώντας ορθολογικά τη δύναμή του ως καταναλωτής να αποτρέψει φαινόμενα κερδοσκοπίας σε βάρος του.

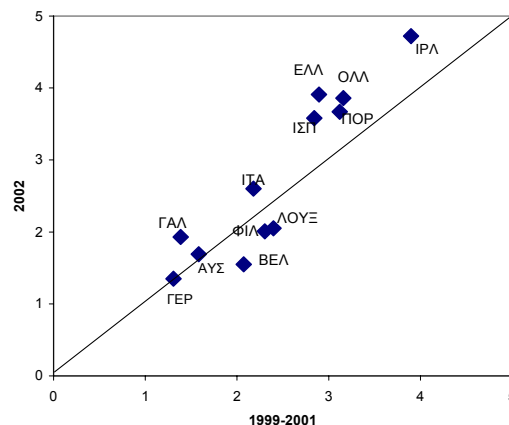

Εμπειρίες άλλων χωρών

Η εμπειρία όλων των χωρών που υιοθέτησαν το ευρώ την 1^η Ιανουαρίου 2002 ήταν γενικά πολύ θετική. Η ένταξη στην Ευρωζώνη επέφερε θεσμικές αλλαγές διασφαλίζοντας μακροοικονομική σταθερότητα. Χώρες με χρόνια προβλήματα πληθωρισμού και υποτιμήσεων του εθνικού τους νομίσματος, όπως η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ελλάδα, εξασφάλισαν ένα σταθερό περιβάλλον διαμόρφωσης των τιμών και των επιτοκίων. Τα επιτόκια και ο πληθωρισμός μειώθηκαν δραματικά σε αυτές τις χώρες τόσο στη διάρκεια της πορείας σύγκλισης τους πριν από το 1999 όσο και μετέπειτα μέσα στην Ευρωζώνη.

Οι πιο πάνω μακροπρόθεσμες θετικές επιδράσεις της ένταξης στην Ευρωζώνη επισκιαζονται σε ένα βαθμό από το επιχείρημα ότι στη διαδικασια μετατροπής των εθνικών νομισμάτων σε ευρώ προκλήθηκαν αυξήσεις στις τιμές και αισχροκέρδεια. Όμως, τα γεγονότα δεν στηρίζουν αυτήν την ανησυχία. Απλά, δείχνουν ότι υπήρξαν μικρές αυξήσεις στις τιμές ορισμένων προϊόντων για διευκόλυνση των συναλλαγών, ιδιαίτερα εκεί όπου η συναλλαγή γίνεται με μετρητά, δηλαδή για να καταλήξει η νέα τιμή σε ένα αριθμό πολλαπλάσιο του 5 ή του 10 (ή, ακόμη, για να τελειώνουν σε 95 ή 99). Παρατηρήθηκαν υπέρμετρες αυξήσεις στις τιμές (π.χ. στη Γερμανία ορισμένες υπηρεσίες), όμως αυτές αφορούσαν έναν μικρό αριθμό προϊόντων και δεν επηρέασαν σημαντικά το κόστος ζωής. Όπως δείχνει το διάγραμμα παραπλεύρωσ, οι χώρες που εισήγαγαν το ευρώ το 2002 είχαν κατά μέσο όρο τον ίδιο πληθωρισμό όπως και στην τριετία που προηγήθηκε, με μικρές μόνο αυξήσεις στην Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Πορτογαλία και την Ισπανία. Αυτό επιβεβαιώνεται και από έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που έδειξε ότι οι αυξήσεις των τιμών που προκλήθηκαν από τη μετατροπή των εθνικών νομισμάτων σε ευρώ ήταν μεταξύ 0,3% και 0,5%.

Πληθωρισμός, πριν και μετά την κυκλοφορία Ευρωνομισμάτων

Απόκλιση μεταξύ πραγματικότητας και εντυπώσεων

Αντίθετα με το τι καταγράφεται στις στατιστικές, η εντύπωση του απλού πολίτη στις χώρες που εντάχθηκαν στην Ευρωζώνη είναι ότι οι τιμές αυξήθηκαν σημαντικά μετά την 1/1/2002 και παραμένουν σε σχετικά ψηλά επίπεδα μέχρι σήμερα. Το φαινόμενο αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο στη Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία και Ολλανδία. Τι εξηγεί όμως την απόκλιση αυτή μεταξύ των πολύ μικρών πραγματικών αυξήσεων των τιμών και των μεγάλων αυξήσεων που ο καταναλωτής εξέλαβε ότι προκλήθηκαν από την εισαγωγή του ευρώ;

Καταρχήν, το κοινό σύγκρινε τις τρέχουσες τιμές σε ευρώ με τις 'σταθερές' τιμές στα εθνικά νομίσματα που επικρατούσαν πριν από την εισαγωγή του ευρώ, δημιουργώντας την ψευδαίσθηση ότι αυξήθηκαν οι τιμές αφού εισήχθη το ευρώ στις χώρες αυτές. Επίσης, πολλές επιχειρήσεις πιθανόν να χρησιμοποίησαν την εισαγωγή του ευρώ ως ευκαιρία να 'καλύψουν' αυξήσεις στις τιμές, που έτσι και αλλιώς θα συμβαίνανε. Ακόμη, στις περιπτώσεις που οι αλλαγές στις τιμές συνεπάγονται κόστος (π.χ. αλλαγή των μενού, πινακίδων κλπ) οι επιχειρήσεις δυνατόν να καθυστέρησαν αυξήσεις στις τιμές μέχρι την εισαγωγή του ευρώ. Όμως, ο καταναλωτής δεν αντιλήφθηκε ότι ορισμένες αυξήσεις στις τιμές που συνδυάστηκαν με την εισαγωγή του ευρώ ήταν αναπόφευκτες. Απλά, θεώρησε ότι όλες οι αυξήσεις των τιμών ήταν συνέπεια της αλλαγής του νομίσματος.

Υπάρχουν, και άλλοι λόγοι για τους οποίους η εισαγωγή του ευρώ σε μερικές χώρες προκάλεσε την αίσθηση ότι αυξήθηκαν οι τιμές, όπως η έλλειψη οικειότητας με το νέο νόμισμα, η σύγχυση και η κατά προσέγγιση μετατροπή των τιμών σε ευρώ. Για παράδειγμα, η ισοτιμία μετατροπής του Γερμανικού μάρκου ήταν 1,95583. Είναι φυσικό στη σκέψη του καταναλωτή η μετατροπή των τιμών από ευρώ σε μάρκα για σκοπούς σύγκρισης να γίνεται βάσει της αναλογίας 1 ευρώ προς 2 μάρκα, μια προσέγγιση που υπερεκτιμά τις νέες τιμές κατά 2,26%.

Τι προβλέπεται να γίνει στην Κύπρο;

Η κεντρική ισοτιμία της λίρας-ευρώ στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών είναι 0,585274. Αναπόφευκτα, ο καταναλωτής θα συνεχίσει για αρκετό χρονικό διάστημα να «σκέφτεται» σε Κυπριακές λίρες και να μεταφράζει τις τιμές στο παλιό νόμισμα. Η μετάφραση αυτή θα γίνεται κατά προσέγγιση, πολύ πιθανόν στη βάση του μια λίρα προς 0,6 ευρώ. Ένας απλός κανόνας που χρησιμοποιούν σήμερα οι Κύπριοι που επισκέπτονται χώρες όπου ισχύει το ευρώ είναι να διαιρούν τις τιμές διά δύο και να προσθέτουν 10% για να βρουν την αξία τους σε κυπριακές λίρες. Εάν υποθέσουμε ότι κάνουν το ίδιο και μετά την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο, τότε θα δημιουργηθεί η ψευδαίσθηση ότι οι τιμές έχουν αυξηθεί κατά 2,5% σε σύγκριση με την περίοδο πριν την εισαγωγή του ευρώ. Ταυτόχρονα, εάν προσθέσουμε μια αύξηση της τάξης του 2,5% που αναμένεται να προκύψει με βάση τον τρέχοντα πληθωρισμό, τότε συνολικά θα δημιουργηθεί η εντύπωση ότι οι τιμές αυξάνονται με ρυθμό 5,0%. Με βάση αυτούς

Εισαγωγή του Ευρώ, Στρογγυλοποίηση και Πληθωρισμός

Ζ. Κοντολαίμης και Π. Πασιαρδής

τους πρόχειρους υπολογισμούς ο καταναλωτής θα «παρτηρήσει» μια αύξηση στις τιμές την οποία λανθασμένα θα αποδώσει στο ευρώ, άσχετα με το αν και πόσο οι τιμές θα επηρεαστούν από τη στρογγυλοποίηση.

Ασφαλώς, όλα όσα έχουν λεχθεί πιο πάνω δεν σημαίνουν ότι δεν θα υπάρξουν περιπτώσεις όπου ορισμένοι θα εκμεταλλευτούν τη σύγχυση του καταναλωτή από την αλλαγή του νομίσματος για να τον ξεγελάσουν ή ότι οι στρογγυλοποιήσεις δεν θα είναι κυρίως προς τα πάνω αντί προς τα κάτω. Όμως, τα φαινόμενα αυτά αναμένεται να είναι περιορισμένα διότι η λειτουργία μιας οικονομίας στηρίζεται σε ορισμένες βασικές αρχές από τις οποίες δύσκολα μπορεί μια επιχείρηση ή ένας καταναλωτής να ξεφύγει. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει πιο πάνω, η εμπειρία άλλων χωρών δείχνει ότι υπήρξαν περιορισμένες αυξήσεις στις τιμές που δεν μεταφράστηκαν σε πληθωρισμό, είτε γιατί αφορούσε μικρό αριθμό αγαθών που η βαρύτητά τους στο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ήταν ασήμαντη (εφημερίδα, καφές, σουβλάκι, τέλη στάθμευσης, σοκολάτα) είτε γιατί οι αυξήσεις αυτές αντισταθμίστηκαν από μειώσεις τιμών άλλων αγαθών (ηλεκτρονικά, τηλεπικοινωνίες).

Ας υποθέσουμε, χάριν συζήτησης, ότι αυτό δεν θα γίνει στην Κύπρο και με την εισαγωγή του ευρώ αριθμός επιχειρήσεων θα προσπαθήσουν να εκμεταλλευτούν τη νέα τάξη πραγμάτων για να αυξήσουν δυσανάλογα τις τιμές τους. Κάτω από συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού, το υπερκέρδος που θα προκύψει για τις επιχειρήσεις αυτές θα είναι κίνητρο για άλλες επιχειρήσεις να προσφέρουν και αυτές τα ίδια προϊόντα, με αποτέλεσμα να αυξηθεί η προσφορά και οι τιμές να μειωθούν σε κανονικά επίπεδα. Αν δεν γίνει αυτό και οι τιμές παραμείνουν πιο ψηλές από το κανονικό τους επίπεδο, τότε θα μειωθεί η αγοραστική δύναμη των καταναλωτών και κατά συνέπεια θα μειωθεί η ζήτηση που, πάλι, θα προκαλέσει αντισταθμιστικές μειώσεις των τιμών. Για παράδειγμα, στη Γερμανία όπου παρατηρήθηκαν μεγάλες αυξήσεις στις τιμές των εστιατορίων με την εισαγωγή του ευρώ μειώθηκε η ζήτηση και στην περίοδο που ακολούθησε οι αυξήσεις στις τιμές παρουσίασαν σημαντική επιβράδυνση.

Με άλλα λόγια ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων και το ότι η αγοραστική δύναμη του καταναλωτή είναι δεδομένη δεν αφήνουν περιθώρια για σημαντικές αυξήσεις στις τιμές. Η εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο δεν μπορεί να παραβιάσει αυτούς τους βασικούς κανόνες της οικονομίας και να οδηγήσει σε πληθωρισμό, εκτός αν γίνει αφορμή να αυξηθούν όχι μόνο οι τιμές αλλά και οι μισθοί. Αυτό το σενάριο δεν παρατηρήθηκε σε καμιά χώρα.

Στρέβλωση των τιμών

Όσο απίθανο είναι το ενδεχόμενο να προκληθεί γενική αύξηση στο κόστος ζωής από την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο, τόσο βέβαιο είναι ότι θα γίνουν στρογγυλοποιήσεις των τιμών που θα προκαλέσουν κάποιες στρεβλώσεις, με την έννοια ότι οι 'σχετικές' τιμές των προϊόντων θα αλλάξουν. Οι τιμές ορισμένων προϊόντων, ειδικά των ειδών πρώτης ανάγκης (π.χ. τρόφιμα) που έχουν ανελαστική ζήτηση, κατά πάσα πιθανότητα θα στρογγυλοποιηθούν προς τα πάνω. Το αντίθετο θα τείνει να συμβεί στις τιμές προϊόντων με ελαστική ζήτηση. Ως αποτέλεσμα, θα παρατηρηθεί μια αναδιανομή του εισοδήματος σε βάρος των καταναλωτών και προς όφελος των επιχειρήσεων που παράγουν προϊόντα ανελαστικής ζήτησης.

Όπως αναφέραμε προηγουμένως, η στρέβλωση των τιμών λόγω στρογγυλοποίησης προς τα πάνω των τιμών ειδών πρώτης ανάγκης ίσως είναι μια αιτία που οι καταναλωτές σε άλλες χώρες συνδέσαν την εισαγωγή του ευρώ με την αύξηση του κόστους ζωής. Με άλλα λόγια, η εισαγωγή του ευρώ αύξησε το κόστος ζωής των χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων, που δαπανούν το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός τους σε είδη πρώτης ανάγκης, ενώ άφησε σταθερό ή μείωσε το κόστος ζωής των καταναλωτών στα υψηλά εισοδηματικά στρώματα. Ο γενικός δείκτης τιμών δεν επηρεάστηκε σημαντικά επειδή, εκ κατασκευής, σταθμίζει τις αυξήσεις του κόστους ζωής ανάλογα με τη συνολική δαπάνη, δηλαδή μετρούν περισσότερο οι αυξήσεις στο κόστος ζωής των πλουσίων από ότι των φτωχών.

Ενας τρόπος να αμβλυνθεί η στρέβλωση των τιμών από τη στρογγυλοποίηση είναι η επέκταση της χρήσης ηλεκτρονικού χρήματος στις μικρές ή/και συχνές συναλλαγές που τώρα γίνονται κυρίως με μετρητά. Η πληρωμή με κάρτα θα περιορίσει σε μεγάλο βαθμό την ανάγκη για στρογγυλοποίηση προς τα πάνω, για καθορισμό «βολικών» τιμών. Για παράδειγμα, η εφημερίδα των 50 σεντς (στη λίρα) που θα κοστίζει 85,43 σεντς (στο ευρώ) θα τείνει να στρογγυλοποιηθεί σε ένα ευρώ αν οι πληρωμές γίνονται με μετρητά, ενώ με την κάρτα κάποια τιμή κοντά στα 85 σεντς θα ήταν εξίσου βολική.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι οι στρεβλώσεις των τιμών λόγω στρογγυλοποίησης δεν μπορεί να γίνουν σε μεγάλη κλίμακα διότι και τα είδη πρώτης ανάγκης παράγονται σε μια ελεύθερη και ανταγωνιστική αγορά. Στρογγυλοποιήσεις των τιμών προς τα πάνω αυξάνουν το κέρδος και ενθαρρύνουν αντισταθμιστικές τάσεις, όπως η αύξηση στην προσφερόμενη ποσότητα ή/και η βελτίωση της ποιότητας. Για παράδειγμα, αν τα σουβλάκια των 2,50 λιρών γίνουν 5,00 αντί 4,25 ευρώ θα γίνουν και κάπως μεγαλύτερα. Το ίδιο και άλλα προϊόντα, π.χ. τα περιοδικά και εφημερίδες θα βελτιώσουν την ποιότητα ή/και ποσότητα του περιεχομένου τους και ο καφές θα σερβίρεται σε ένα ποιοτικά αναβαθμισμένο περιβάλλον. Αν δεν συμβεί αυτό, τότε η αύξηση της τιμής ήταν αναγκαία για άλλους λόγους, απλά η επιχείρηση τη συνδύασε με την αλλαγή του νομίσματος. Μόνο επιχειρήσεις που παράγουν προϊόντα χωρίς ανταγωνιστές (ή σε συνεννόηση με τους ανταγωνιστές τους) μπορούν να αυξήσουν τις τιμές τους χωρίς να ανησυχούν για τις αντιδράσεις του καταναλωτή, αλλά αυτές οι επιχειρήσεις δεν χρειάζονται την αλλαγή του νομίσματος για να κάνουν κάτι τέτοιο.

Εισαγωγή του Ευρώ, Στρογγυλοποίηση και Πληθωρισμός

Ζ. Κοντολαίμης και Π. Πασιαρδής

Το πώς η ευελιξία της αγοράς μπορεί να λύσει το πρόβλημα της στρογγυλοποίησης φαίνεται και στο παράδειγμα που αφορά το παραδοσιακό 'φακελάκι' που προσφέρεται στους νεόνυμφους. Το δημοφιλές φακελάκι των 20 λιρών αντιστοιχεί σε 34,17 ευρώ. Πιθανό ορισμένοι να στρογγυλοποιήσουν το ποσό αυτό σε 40 ευρώ, όμως δεν αποκλείεται άλλοι να το στρογγυλοποιήσουν σε 30 ευρώ, ώστε κατά μέσο όρο το ποσό που θα δαπανηθεί σε φακελάκια γάμων να παραμείνει περίπου το ίδιο. Αν δεν συμβεί αυτό και επικρατήσει το φακελάκι των 40 ευρώ ως το 'κοινωνικά αποδεκτό', τότε πολύ πιθανόν να μειωθεί ο αριθμός των γάμων στους οποίους πηγαίνει κατά μέσο όρο η κυπριακή οικογένεια, τουλάχιστον βραχυχρόνια. Στο βαθμό που δεν συμβεί ούτε αυτό, τότε το νοικοκυριό θα αναγκαστεί να μειώσει κάποιες άλλες δαπάνες για να τα βγάλει πέρα, κάτι που θα πιέσει άλλες τιμές προς τα κάτω και θα αντισταθμίσει το αυξημένο κόστος που θα έχει το φακελάκι.

Συμπεράσματα

Στη βάση της απλής οικονομικής λογικής, η εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο δεν αναμένεται να οδηγήσει σε γενική αύξηση του κόστους ζωής πέραν του ελάχιστου αναγκαίου για τη στρογγυλοποίηση των τιμών. Αυτό δείχνει η εμπειρία άλλων χωρών, όπου η μετάβαση στο ευρώ μάλλον λειτούργησε ως παράγοντας μακροχρόνιας σταθερότητας των τιμών. Ωστόσο, στις χώρες αυτές ο απλός πολίτης έχει αντίθετη άποψη, θεωρώντας ότι η εισαγωγή του ευρώ προκάλεσε μεγάλη αύξηση στο κόστος ζωής.

Είναι αναμενόμενο να παρατηρηθούν και στην Κύπρο στρογγυλοποιήσεις των τιμών προς τα πάνω με την εισαγωγή του ευρώ, ιδιαίτερα των ειδών πρώτης ανάγκης ή/και μικρής αξίας που αγοράζονται με μεγάλη συχνότητα με μετρητά, όπου είναι σημαντικό να καθοριστούν «βολικές» τιμές. Όμως, οι αυξήσεις των τιμών από αυτές τις στρογγυλοποιήσεις δεν μπορεί να είναι μεγάλες διότι ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων και το γεγονός ότι η αγοραστική δύναμη του καταναλωτή είναι δεδομένη δεν αφήνουν τέτοια περιθώρια.

Οι μικρές αυξήσεις στις τιμές δυνατόν να διογκωθούν στο μυαλό των καταναλωτών και να εκληφθούν ως μια μεγάλη αύξηση στο κόστος ζωής, επειδή θα αφορούν κυρίως τα προϊόντα που αγοράζονται από το ευρύ κοινό σε συχνή και τακτική βάση. Αυτό είναι ένα θέμα στο οποίο πρέπει να δοθεί έμφαση στην ενημέρωση των πολιτών για την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο. Ειδικά, πρέπει να εξηγηθούν οι λόγοι που δυνατόν να παραπλανούν το κοινό στο να θεωρεί την εισαγωγή του ευρώ ως αιτία αυξήσεων στις τιμές όταν αυτό δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

Συμπερασματικά, η επίδραση στο κόστος ζωής από τη στρογγυλοποίηση αναμένεται να είναι αμελητέα και δεν πρέπει να μονοπωλήσει τη συζήτηση για την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο. Ούτε πρέπει να γίνει αφορμή για αχρείαστες παρεμβάσεις στη διαμόρφωση των τιμών. Απλά, ο πολίτης πρέπει να είναι σωστά πληροφορημένος ώστε να μην παρασυρθεί από λανθασμένες εντυπώσεις σε μη ορθολογική συμπεριφορά, αλλά να χρησιμοποιήσει τη δύναμη του ως καταναλωτής για να αποφύγει φαινόμενα κερδοσκοπίας σε βάρους του.

Το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου είναι ένας ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός με στόχο την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στα οικονομικά, κυρίως σε θέματα που ενδιαφέρουν την Κύπρο.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Γιώργος Χατζηαναστασίου, πρώην Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών Κύπρου

Μέλη: Γεώργιος Θωμάς, **Κεντρική Τράπεζα Κύπρου** (Ανώτερος Διευθυντής Οικ. Ερευνών και Στατιστικής)

Μιχάλης Καμμάς, **Σύνδεσμος Εμπορικών Τραπεζών Κύπρου** (Γενικός Διευθυντής)

Ελπινίκη Κουτουρούση, **Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων** (Γενική Διευθύντρια)

Μιχάλης Μιχαήλ, **Τμήμα Οικονομικών** (Πρόεδρος)

Ανδρέας Μολέσκης, **Γραφείο Προγραμματισμού** (Γενικός Διευθυντής)

Πάνος Πασιαρδής, **Κέντρο Οικονομικών Ερευνών** (Διευθυντής)

Αντρέας Χαραλάμπους, **Υπουργείο Οικονομικών** (Διευθυντής Οικονομικών Μελετών και ΕΕ)

Κώστας Χριστοφίδης, **Πανεπιστήμιο Κύπρου** (Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων)

Οι απόψεις που εκφράζονται στα 'Σχόλια Οικονομικής Πολιτικής' είναι των συγγραφέων μόνο και δεν αντιπροσωπεύουν αναγκαστικά το ΚΟΕ. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του Σχολίου, με αναφορά στο παρόν άρθρο και τους συγγραφείς του.